

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

PRENUMERATA WYNOŚI:
w Kaliszu miesięcznie . . . 2 zł. 50 gr.
z odroczeniem do domu . . . 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką
pocztową 3 zł. 50 gr.
zagranicą 6 zł. —
Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajnie gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 62 (8290)

Wtorek, dnia 16 marca 1926 r.

Rok XXXIV.

DZIŚ, w poniedziałek 15 marca r. b. UROCZYSTA PREMJERA!
HISTORIA DUSZY DZIEWCZĘCEJ

„I W O N K A”

Erotyczny dramat współczesny w 10 wielkich aktach z prologiem według głośnej powieści JULJUSZA GERMANA.

W rolach
głównych: **Jadwiga Smosarska, J. Węgrzyn,**

St. Jarecz, W. Brydziński, W. Gawlikowski i inni.

Rzecz dzieje się w Warszawie, Lwowie, na Kresach Wschodnich, Gdyni i na Helu.

Kino „Miraz”

Nowa kombinacja.

GENEWA, 15. Cały dzień wczorajszy przeszedł na prywatnych konferencjach przedstawicieli różnych państw. Oprócz konferencji Undena i Vanderveldego z delegacją niemiecką, Briand miał dłuższą rozmowę z

Chamberlainem, poczem o godzinie 8-ej wieczorem konferował ze Stresemanem. Jak twierdzą członkowie Ligi, podstawową jest kwestja, czy w obecnej chwili możliwe jest rozwiązanie całej sprawy.

Nacjonaliści niemieccy stawiają żądania bolszewickie.

BERLIN, 15. Wczoraj w Berlinie rozpoczął się kongres t. z. robotników nacjonalistycznych zorganizowanych w związek liczący 600.000 członków. W kongresie przyjęli udział ministrowie pruscy. W pierwszym dniu kongresu postawiono między innymi następujące żądania: zrównanie podatków pośrednich z bezpośrednimi; zniesie-

nie podatku dochodowego dla pracowników, sądenie spraw robotniczych bez adwokatów, gdyż to za wiele kosztuje, zabronienie ludności wiejskiej osiedlanie się w miastach, gdyż to zwiększa bezrobocie. Obłożenie większymi podatkami właścicieli ziemskich na rzecz bezrobotnych robotników wiejskich. Kongres odbywać się będzie jeszcze dzisiaj.

Zatarg japońsko-chiński.

LONDYN, 15. Z Tokio donoszą, że poseł japoński w Pekinie złożył ostry protest przeciwko oszukiwaniu kontratorpedowca japońskiego przez wojska chińskiej. Rząd ja-

poński sądzi jednakże, iż do ostrzejszego konfliktu nie dojdzie i rząd chiński przeprosi Japonję.

Dwie katastrofy kolejowe we Francji.

PARYŻ, 15. Wczoraj miały miejsce dwie katastrofy kolejowe. Pod Paryżem spotkał się pociąg podmiejski z osobowym,

przyczem 36 osób zostało rannych z tych 4 ciężko. Również wykoleił się express Bordeaux—Medjolan. Bliższych szczegółów brak.

Trzęsienie ziemi na Śląsku Opolskim.

BERLIN, 15. Z Bytomia donoszą, że wczoraj przed godziną 5 po p. nastąpiło trzęsienie ziemi, które przewyższyło wszystkie dotychczasowe. W związku z tem w szybie Karstencentrum osunął się strop, wskutek czego 34 górników zostało od-

ciętych od świata. Na podstawie sygnałów, które dawali zasypiani górnicy, należy przypuszczać, że 13 z nich nie zostało zranionych, zaś 3 zostało zasypanych.

ś. p. pułkownik Józef Dąbrowski (Grabiec).

WARSZAWA, 15. Zmarł w szpitalu Ujazdowskim po kilkutygodniowej chorobie ś. p. pułkownik Józef Dąbrowski (Grabiec), ostatnio szef wydziału wyznań niekatolickich w M. Spraw Wojsk., rodzony brat zmarłego przed paru miesiącami ś. p. majora Marjana Dąbrowskiego.

Urodzony w 1876 r. w Radomiu, ś. p. Józef Dąbrowski wczesnie rozpoczął owocną i dzielną pracę na niwie społecznej. Stał on jeszcze za czasów uniwersyteckich na czele ruchu socjalistycznego wśród młodzieży, a w 1905 r. odgrywał wybitną rolę w działalności P. P. S. Niedawno ogłosił drukiem swoje wspomnienia z tych czasów, będące żywym a pięknym odzwierciedleniem tego okresu

walk najlepszych sił społeczeństwa w b. zaborze rosyjskim o niepodległość.

Po likwidacji okresu rewolucyjnego 1905 r. ś. p. Józef Dąbrowski osiadł w Kaliszu, gdzie zajął się praktyką adwokacką, prowadząc jednocześnie żywą działalność kulturalną, społeczną i polityczną, jako jeden z założycieli „Zarania”. Jednocześnie rozpoczął w Kaliszu prace historyczne, pisząc szereg podręczników i monografii, z których jedna poświęcona 1863 r. jest jedną z najcenniejszych prac historycznych polskich, dotyczących tego okresu.

Książki i broszury Grabca w czasie wojny stanowiły wartościowy dorobek propagandy państwowości polskiej.

Lek.-Dent.
Finkel GŁOWIŃSKA
Główny Rynek № 21,
340 godz. przyjęć 9—1 i 3—7.

W SKLEPIE
„GAZETY KALISKIEJ”
Al. Józefiny 1,
jest do nabycia
spis telefonów
uzupełniony po dzień 1.III r. b.
228

W 1918 r. ś. p. Józef Dąbrowski wstąpił do szeregów armji i objął stanowisko w sądzie wojskowym, a przed paru tygodniami mianowany został szefem wydziału M. S. W.

O 8-mio godzinny dzień pracy.

LONDYN, 15. Dziś rozpoczyna się konferencja międzypaństwowa w sprawie ujednostajnienia dnia pracy. W konferencji pod przewodnictwem Thomasa przyjmują udział przedstawiciele: Anglii, Francji, i Belgji. Konferencja potrwa około 8 dni.

Nawarzyli kaszy i chcą teraz naprawić.

GENEWA, 15. Wczoraj przed południem przedstawiciel Szwecji, który tak się przeciwstawiał, Polsce, oraz minister belgijski Vanderwelde mieli półtóra godzinną rozmowę z delegatami Niemcami.

Wiadomości meteorologiczne.

BERLIN, 15. Wczoraj przy pięknej pogodzie termometr wskazywał o godz. 8-ej z rana +1°, o 2-ej po poł. +6°, o godz. 9 wieczorem +4°. Zapowiedź pogody na dziś: z rana chłodno, później ciepło, bez opadów.

**Składajcie ofiary
na inwalidów wojennych.**

Drogi, jakimi kroczyć zamierza komunizm.

(Korespondencja własna „Gazety Kaliskiej“.)

MOSKWA, w marcu.

Istniejąca obecnie w Rosji Sowieckiej budowa komunistyczna nie tylko nie pomogła, a wprost przeciwnie gruntownie osłabiła to co nazywa się ideologią rewolucyjną. Gdy w Kraju rządonym przez III cią Międzynarodówkę, po 8 latach istnienia nowej organizacji państwowej doszło do połączenia w jedną całość najgorszych objawów kapitalizmu z tyranią polityczną — to wprowadzenie w życie hasła powszechnej rewolucji socjalnej w tym celu, aby wszędzie do tych właśnie dojść rezultatów nie wydaje się być łatwym do urzeczywistnienia.

To właśnie przekonanie opanowało również i samych przywódców t. zw. „Kominternu“. Przynajmniej tak sądzić można ze sprawozdań oficjalnych z ostatniego zjazdu III-ej Międzynarodówki w Moskwie. Nawet mowa nieprzejednanego Zinowjewa o której powiedzieć właśnie chcemy parę słów, nastrojona jest na ton pesymistyczny, a tam gdzie bierze tony optymistyczne brzmi fałszywie.

Zinowjew właściwie zdawał sprawozdanie z pracy III-ej Międzynarodówki, dla pokrycia zaś jego tonów minorowych zabawił się w arcyśmiały, aby nie powiedzieć arcywesołkwaśte, prorocstwo.

Sprawozdanie z pracy było przyznaniem się do poważnych niepowodzeń, a jednocześnie zawierało szereg ciekawych rewelacji politycznych. Zinowjew otwarcie nazwał wielkimi niepowodzeniami dwa nieudane pucze komunistyczne w Bułgarii i pucz w Tallinie. Przypomnijmy sobie tylko jaki gwałt podniosła prasa moskiewska w swoim czasie, gdy t. zw. prasa burżuazyjna wykazywała związek tych puczów z Moskwą. Czyż to nie rewelacja. Zinowjew nie ma też żadnych złudzeń co do widoków roboty komunistycznej w Stanach Zjednoczonych. Okazuje się że ustroj burżuazyjny, gdzie by to nie było, jest jeszcze zbyt mocny, by łatwo poddać się pożarowi bolszewickiej rewolucji.

Naturalnie wniosku wyprowadzonego przez nas w ostatnim zdaniu, wniosku który dowiodłby bezużyteczność tych wielkich ofiar i wysiłków pieniężnych i ludzkich na które zdobywa się zdążając do swego celu rząd moskiewski, lub, jak woła bolszewicy, III-cia Międzynarodówka, nie mógł głośno wypowiedzieć Zinowjew. Aby też w głowach słuchaczy jego pesymistycznego sprawozdania nie wystąpił on zbyt wyraźnie, Zinowjew zabawił się w wygłoszenie szeregu prorocstw.

Jak one brzmią?

Jeszcze obecne pokolenie — mimo wszelkich trudności — zobaczy zwycięski pochód komunizmu po całym świecie. Najbliższym kandydatem do przyjęcia zasad komunistycznych są Niemcy. Do Niemiec raz już bolszewicy rozczarowali się, lecz obecnie, ich zdaniem, konjunktury są pomyślne w wyniku trudności gospodarczych przeżywanych przez Niemcy łącznie z całą Europą Środkową. Dalszym etapem nadziei Zinowjewa są Bałkany. Nic to porażka poniesiona w Bułgarii, Bałkany „i teraz mogą w każdej chwili stać się źródłem największych niespodzianek“.

Nie mniejsze znaczenie przywiązuje Zinowjew zwrotowi na lewo angielskich związków zawodowych. Obok tych przepowiedni dla Europy równoległe idą prorocstwa dla Wschodu. Cały Wschód a specjalnie Chiny uważa Zinowjew za siły, które mogą i powinny dopomóc rozwojowi pożaru światowego. Wprawdzie Zinowjew przyznaje że chiński ruch rewolucyjny nosi raczej charakter nacjonalistyczny a nie socjalny, lecz uważa, że nie będzie

niemożliwym wspólne działanie tych dwóch kierunków. W każdym razie komunizm musi wielką część swej uwagi poświęcić Wschodowi.

Co do Ameryki to narazie rewolucja socjalna może mieć widoki powodzenia tylko w państwach Ameryki Południowej. Do walki ze Stanami Zjednoczonymi komunizm wystąpić będzie mógł dopiero wówczas, gdy w Europie zastąpi dotychczasową Ligę Narodów tem co należałoby nazwać „Socjalistycznymi Stanami Zjednoczonymi Europy“.

Reasumując swe wywody Zinowjew ujął marszrutę rewolucji w formę trzech równoległych kierunków: w Europie — Niemcy, Polska, Bałkany i Anglii, w Azji — Chiny, w

Ameryce — państwa południowej części tego kontynentu, a uwieńczeniem całego dzieła — Stany Zjednoczone.

Chociaż w możliwość urzeczywistnienia się tych prorocstw nikt nie wierzy to jednak staną się one napewno zasadami, które nadal kierować się będzie Komintern, zasilany państwowymi bogactwami Rosji Sowieckiej. Perspektywa rewolucji socjalnej nie jest groźna, lecz nie zmniejsza to szkodliwych wpływów Kominternu dla stabilizacji stosunków pokojowych, gdyż kamienie będą tej stabilizacji rzucać pod nogi wszędzie gdzie tylko się uda.

I dlatego o rewolucyjnych oświadczeniach Zinowjewa zapomnieć nie należy. Dr. Z ski.

Najdelikatniejszy rosół

smaczne jarzyny,
doskonałe sosy
sporządzić można
szybko i tanio przy
użyciu MAGGI'ego
buljonu w kostkach.

174

Zadanie gmin w dziedzinie gospodarki drogowej.

Powszechnie wszystkim mieszkańcom Polski znany jest zły stan dróg bitych, a o drogach gminnych, gruntownych, a nie bitych, prosto nikt już nie mówi. Drogami temi gruntownymi nikt się nie opiekuje, a przeważają one w znaczącej części państwa, bo w całym b. zaborze rosyjskim i austriackim. Ten smutny stan jest wszystkim dobrze znany, lecz nikt prawie nie uświadamia sobie, że nieznaczne tylko ulepszenie dróg gruntownych może przynieść już znaczne korzyści.

Jeśli weźmiemy pod uwagę, że nieznaczne tylko ulepszenie dróg gruntownych pozwoliłoby na zwiększenie ładunków przynajmniej dwukrotnie, to przekonamy się, że w ten sposób osiągnąć można olbrzymie oszczędności, sięgające jak obliczono do 375 milionów złotych.

Na drodze pokrywania za pomocą podatków wszelkich wydatków gminnych, a więc i drogowych nie wiele będzie można zrobić. O jakimś znacznie większym powiększeniu funduszy gminnych i obróceniu tej nadwyżki na wydatki drogowe w obecnym momencie nie może być mowy i stan ten będzie trwał zapewne jeszcze niejednym rokiem.

Wobec powyższego ulepszenie dróg gruntownych jest możliwe tylko na drodze użycia „szarwarku“ Zastosowanie „szarwarku“ w kraju rolniczym, jakim jest Polska jest zupełnie możliwe. Przyczem przykłady Francji, państw bałtyckich, Czech i t. p. wskazują, że „szarwak“ może mieć naprawdę bardzo doniosłe znaczenie.

Opracowanie jednolitej instrukcji, dotyczącej organizacji szarwarku ze względu na to, że musi on być dostosowany do miejscowych warunków, jest niemożliwe, i instrukcje takie powinny być wydane oddzielnie dla pewnych grup powiatów, najwyżej dla każdego województwa.

Szarwak poprzednio ludności znany, w ciągu ostatnich lat dał bardzo nikłe wyniki. Przyczyną tego w większości wypadków jest brak technicznego kierownictwa przy robotach szarwarkowych, wykonywanych najczęściej pod nadzorem sołtysów i podczas takich robót popełnia się dużo technicznych błędów, rezultaty dużej pracy są małe, co zraża ludność i jest przyczyną zarzucenia tych prac.

Czynnikiem organizującym całą akcję winny być samorządy powiatowe, które za pośrednictwem wydziałów powiatowych i inżynierów mogą całą pracę poprowadzić należycie.

Na wstępie należy, aby gminy w drodze przewidzianej odpowiednimi ustawami ustaliły sieć dróg gminnych, oddzielając je w ten sposób od pozostałych dróg nie publicznych, lecz prywatnych. Następnie rady gminne łącznie z komisjami drogowymi gminnymi muszą opracować pewien minimalny np. 5-cioletni program robót drogowych, przyczem byłoby wskazane, aby przy opracowywaniu tego był obecny technik lub inżynier drogowy.

Te poszczególne plany drogowe gminne winny być zatwierdzone przez wydziały powiatowe i uzgodnione pomiędzy sobą, aby tworzyły w ten sposób pewną całość.

Pozatem przed rozpoczęciem samych robót, każdy powiat musi sobie przygotować kadry dozorców, którzy nie mogą być analfabetami i winni przejść dwutygodniowy kurs w siedzibie powiatu z zakresu budowy i utrzymania dróg gruntownych. Program kursu winien być minimalny i obejmować tylko te typy robót, jakie będą prowadzone na drogach w danym powiecie. Po odbyciu kursu słuchacze winni przejść praktykę dwutygodniową i wykonać własnoręcznie wszystkie roboty na kilku odcinkach. Dozorcy winni otrzymywać stałą pensję tylko w sezonie budowlanym, przyczem należy ich zwalniać od obowiązku osobistego odbywania szarwarku.

W czasie trwania robót koniecznym jest częste kontrolowanie robót przyczem powinni to wykonywać inżynierowie lub technicy drogowi.

Prace te mogą się wydawać początkowo dość trudnymi do zorganizowania, lecz przestrzeganie zasady, aby każda robota była kierowana przez dozorcę, da w swych skutkach to, że roboty będą celowe i szybkie i w ten sposób zachęcona ludność sama chętnie się do tej pracy weźmie. Należyte zorganizowanie robót szarwarkowych choć w jednej gminie danego powiatu, będzie przykładem dla innych i w ten sposób przy bardzo nieznacznych wydatkach gotówkowych, bo wynoszących 300 — 400 zł. na 1 klm., będzie można znacznie zagęścić sieć dróg ulepszonych w kraju, i co z czasem wpłynie bardzo korzystnie na podniesieniu się ogólnego ekonomicznego dobrobytu społeczeństwa i państwa.

St. P-ski.

Każda gospodyni powinna wiedzieć, że zaprawa do podłóg

„JAŚNIEJ SŁOŃCA“
nadaje podłogom, posadzkom i linoleum piękny i długotrwały połysk bez użycia szczołek, zastępuje farbę olejną, farbuje białe podłogi w ciągu jednej godziny na kolory mahoniowy i orzechowy ciemny.

Sprzedaż w składach aptecznych, mydlarniach, i składach farb. 2034

